Ο δόκτωρ της Καραγκιοζοπλεχτικής
Δον Σάντσο Βουλτσίδης
παρουσιάζει

Τρομάρας

Διασκευή για θέατρο
και θέατρο σκιών
του αφηγήματος
του Γ. Βιζυηνού

Καραγκιόζης

Δρακομαχίες
Θέατρο σκιών

Ο βασιλιάς που πέτρωσε

Θεατρική διασκευή
σε τσιγγάνικο παραμύθι

Έκδοση: Εθνολογικό Μουσείο Θράκης

Τί είναι ο χρόνος;
Ένα παιδί
που του 'χεις μάθει
δυο τραγούδια

Γεννήθηκα το 1961 στη Νέα Αδριανή του Νομού Ροδόπης. Οι πρόγονοί μου ήρθαν με τη Μικρασιατική καταστροφή του '22 από τα χωριά της Ανατολικής Θράκης. Τους θυμάμαι όμορφα, διότι μας δώσαν πράγματα, κύρια αυτήν την αρχοντική αίσθηση να μη σε κυνηγάει ο χρόνος. Μετά ακολούθησε η «μικροαστική καταστροφή» και ο χρόνος, από σύμμαχος, έγινε .... χρήμα. Εν ολίγοις, αν δεν ξαναφιλοσοφήσουμε τη σχέση μας με το χρόνο, πάμε χαμένοι. Σκηνικό επανένωσης είναι να συνδυάσουμε βαθύτητα και ελαφρότητα, εργασία και απόλαυση. Εδώ στη θράκη -και σύμφωνα με τα πάνω- απαρχάς θρακικού πελάγους, στήσαμε ένα χώρο, τον «Μικρό Διάκοσμο». Με θέατρο, εργαστήρια, κινηματογράφο, βιβλιοθήκη και ασκούμαστε στην καραγκιοζοπλεχτική, στη σκηνοθεσία, στη μουσική, στην αμπελουργία, στην κηπευτική, ολημερίς στην ποίηση, και βράδυ... καραούλι!

Για νταλαβέρισμα ουσίας ακούμε
στη διεύθυνση
Ξυλαγανή, Τ.Θ. 2, Τ.Κ. 69400
ηλεκτρονικά στο
www.mikrosdiakosmos.gr
ή τηλεφωνικά στο 6932594979

Τρομάρας
Γιάννης Βουλτσίδης

Copyright: Γιάννης Βουλτσίδης - 2009
Έκδοση: **ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΡΑΚΗΣ**
14ης ΜΑΪΟΥ 63 - 68100 ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗ
ΤΗΛ. 25510 36663 - www.emthrace.com
Σελιδοποίηση
Εκτύπωση
Βιβλιοδεσία: εκδοτική - εκτυπωτική **telia+pavla**
ΒΙ.ΠΕ. ΞΑΝΘΗΣ - ΤΗΛ. 25410 71178, 25410 24536
ISBN: 978-960-87736-5-3

Γ. Ουρεϊλίδης
Κ. Νικολαΐδης

φωτ. Γ. Βουλτσίδης

Ένα κήπο έφτιαξα για τα πουλιά μ' έμαθαν να τραγουδάω

Ο «Κήπος» του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης της κυρίας Αγγέλας Γιαννακίδου δέχτηκε να φιλοξενήσει τα μαθητευόμενα αηδόνια μας. Πρότεινε στην Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς να στηρίξει οικονομικά τρία εργαστήρια στη Θράκη, ένα «καραγκιοζοπλεχτικής» στο μουσείο μέσα, ένα μουσικό και εικαστικό στον συνοικισμό της Άβαντος κι ένα εργαστήρι αφήγησης και ζωγραφικής στην Ξυλαγανή του Δήμου Μαρώνειας. Τα εργαστήρια στήθηκαν, διάρκεσαν τέσσερις μήνες και μέσα απ' αυτά ξεπήδησαν παιδιά καραγκιοζοπαίχτες, μουσικοί και εικαστικοί με έρωτα για τα δύσκολα πούναι και τα μόνα όμορφα.

Τα εργαστήρια πρώτα τα χάρηκαν τα ίδια τα παιδιά και το προϊόν του έργου τους σε ανοιχτές παραστάσεις όλος ο κόσμος. Το παρόν βιβλίο είναι παιδί αυτών των τεσσάρων που συνεργάστηκαν άψογα:

Των παιδιών
Της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς
Του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης
και του Θρακικού Θεάτρου Σκιών του «Μικρού Διάκοσμου»

Περιεχόμενα

Περί Τρομάρα 7

Η φιγούρα του Τρομάρα
Γεωργίας Γιαννοπούλου 9

Ο Τρομάρας - Θεατρική διασκευή
του αφηγήματος του Γ. Βιζυηνού
από τον Γιάννη Βουλτσίδη 11

Ο Τρομάρας - Αφήγημα Γ. Βιζυηνού 51

Ο Γεώργιος Βιζυηνός και ο Τρομάρας του 70

Ο Γιωργής της Μιχαλιέσας 72

Δρακομαχίες
Τρεις παραλλαγές στο ίδιο έργο 75
Μέρες τώρα 77
Ο Καραγκιόζης και το παλικάρι 79
Παιχνίδια της σκιάς
Αφήγημα Γιώργη Μισεμικέ 86

Ο Βασιλιάς που πέτρωσε - Θεατρική διασκευή
τσιγγάνικου παραμυθιού
από τον Γιάννη Βουλτσίδη 91

Πριν τον επίλογο 107

Επίλογος 109

Σημειώσεις 111

Περί «Τρομάρα»

Έχω κάνει θεατρική διασκευή, το διήγημα του Γεωργίου Βιζυηνού, «Ο Τρομάρας». Η δομή του, παραμυθική και περιπετειώδης, στηρίζεται στο πανάρχαιο μοτίβο των άθλων που πρέπει να γίνουν για να παρθεί στο τέλος η περιπόθητη... Βεζυροπούλα!

Το έργο αυτό το ανέβασα με την λογική του θεάτρου σκιών πριν λίγα χρόνια στην Κομοτηνή. Τις φιγούρες και τα σκηνικά μου τα έφτιαξε η Γεωργία Γιαννοπούλου. Δοκιμάζοντάς το όμως δεν έμεινα ιδιαίτερα ευχαριστημένος, το πράγμα κάπου κόλαγε... Ο Καραγκιόζης τσουλάει ολόκληρος πίσω από το πανί αλλά δεν έχει αφηγηματικά μέρη. Η αφήγηση, το παραμύθι, θέλει τον παίχτη μπροστά, να απορροφά ο κόσμος τα λόγια, τη ματιά του, τις χειρονομίες του...

Έπρεπε λοιπόν να βγω μπροστά από το μπερντέ, «το μέσα έξω», κι έτσι δημιούργησα ένα «μπάσταρδο ύφος». Τα αφηγηματικά μέρη και τα τραγούδια να τα παίζω κατά μέτωπο στον κόσμο και τα διαλογικά να στρέφομαι προς τον μπερντέ και να εμψυχώνω τις φιγούρες απ' έξω ενώ ο βοηθός από μέσα τις κινεί. Και το πράγμα έπιασε, λειτούργησε, το αγάπησε ο κόσμος και μου έλυσε

τα χέρια αυτή η καινούρια γέννα, να χειρισθώ και καινούρια θέματα στο θέατρο σκιών, που πριν, λόγω απουσίας διπλής τεχνικής, το πράγμα δυσκόλευε… Έτσι λοιπόν σήμερα περιφανεύομαι - κομμάτι φλύαρα, το ομολογώ..!- ότι γέννησα «το μέσα έξω», ένα νέο είδος θεάτρου.

Δον Σάντσο Βουλτσίδης

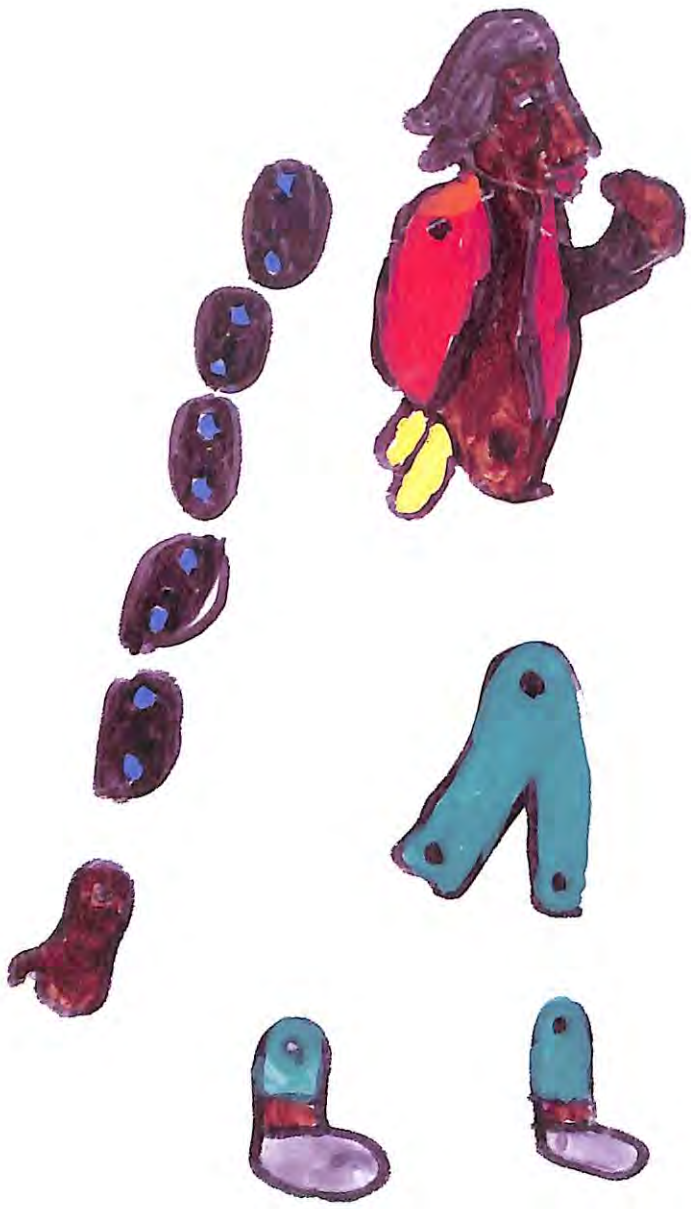

Η φιγούρα του Τρομάρα

Για να σχεδιάσεις ένα «λαϊκό ήρωα», θέλει νάχεις αγωνιστικές διαθέσεις..!

Κόντρα στα δεδομένα, όχι για την κόντρα, αλλά για την αγάπη της ζωής, έχω να σχεδιάσω ένα παλικάρι. Τον Τρομάρα του Γεωργίου Βιζυηνού.

Υπήρχαν σκέψεις από τον Καραγκιοζοπαίχτη, ν' αναλάβει ο Καραγκιόζης το ρόλο αυτό και προσπαθούσα να μεταμορφώσω τον Καραγκιόζη σε ένα νεαρό αγόρι με ηρωικές διαθέσεις.

Σχεδιάζοντας και προσπαθώντας, έβγαινε ο Καραγκιόζης ένα γλυκανάλατο ροδαλό δεκαεφτάχρονο, που με περιγελούσε. Ξεκαρδιζόταν στα γέλια, δεν γινόταν αυτός να είναι ο Τρομάρας… εκτός αν περνούσε κάνας αιώνας…!

Αλλαγή πλεύσης. Συζητώντας με τον γκαζουροπαίχτη, φτιάχνουμε ένα ανεξάρτητο πρόσωπο. Και να, οι γραμμές με πάνε σε «Αϊ-Γιώργη», σε «Μεγαλέξανδρο της φυλλάδας, το παλικάρι της «Δρακομαχίας», με προδιαγραφές Γεωργίας...! Κάτι που να είναι καινούργιο. Κάτι τις, που προκύπτει… που εντυπωσιάζει και μένα.

Και το στολίζω το «παλικάρι» -σβήνοντας και γράφοντας- με τη γραμμή (χρωματική) την κάθετη

στο πρόσωπο, την αποφασιστική – αγωνιστική, το διαπεραστικό μάτι στρογγυλό λιγάκι, το «σπαθί» αλλά ανεξάρτητο απ' τη φιγούρα και το χαρούμενο της νιότης του. Χρώματα απαραίτητα κόκκινο και μάλιστα το κόκκινο της πορφύρας, το βυζαντινό, για να του δώσω αίγλη και πράσινο μπερδεμένο με κίτρινο, για αντίθεση και γείωση.

Σας τον παραδίδω. Ο Τρομάρας βγαίνει στη σκηνή, τα δεδομένα της Καραγκιοζοπλεχτικής δοκιμάζονται... και αλλάζουν.

Γεννιέται το «μέσα έξω».

Γιαννοπούλου Γεωργία

Ο Τρομάρας

Πρόσωπα του έργου

Τρομάρας	...νεαρός μαθητευόμενος της οδύνης..!
Νομάρχης	...σε ρόλο Ευρυσθέα!
Αρετούσα (κόρη Νομάρχη)	...σε ύφος βεζυροπούλας!
Ληστής	...κλασσικός κλέφτης.
Γιατρός	...και μέγας ψυχολόγος.
Αρκούδα	...ο πιο δύσκολος ρόλος.
Σιδεράς	...κομμάτι δύσπιστος.
Κοριτσάκι	...τυπικά αθώο!

Τραγούδια του «Τρομάρα»

1. **Μικρό μικρό**
   (Στίχοι: Γ. Βιζυηνού, μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
2. **Ο ήλιος βγήκε**
   (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
3. **Όταν φιλώ**
   (Διασκευή Γιάννη Βουλτσίδη σε παραδοσιακό Μυτιλήνης)
4. **Δεν μπορώ**
   (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
5. **Μερικές φορές**
   (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
6. **Το μάραθο δεν πότισες**
   (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
7. **Εψές είδα στον ύπνο μου**
   (Στίχοι: Γ. Βιζυηνού, Μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
8. **Ψεύτρα ομορφιά**
   (Στίχοι: Φρανσουά Βιγιόν, Μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
9. **Σαράντα μέρες** (παραδοσιακό)
10. **Ψηλό βουνό**
    (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
11. **Σαράντα χρόνια φυλακή**
    (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
12. **Στης Περσίας τα λιμάνια**
    (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
13. **Βαρέθηκα τα ψέμματα**
    (Στίχοι – μουσική: Γ. Βουλτσίδη)
14. **Ενθυμήσου σκληρά**
    (Σμυρνέικο σε παραλλαγή Γ. Βουλτσίδη).
15. **Σήκω Γιωργήμ'**
    (Στίχοι: Γ. Βιζυηνού, Μουσική: Γ. Βουλτσίδη)

Ο Τρομάρας

Διασκευή για θέατρο και θέατρο Σκιών

ΓΙΑΝΝΗ ΒΟΥΛΤΣΙΔΗ

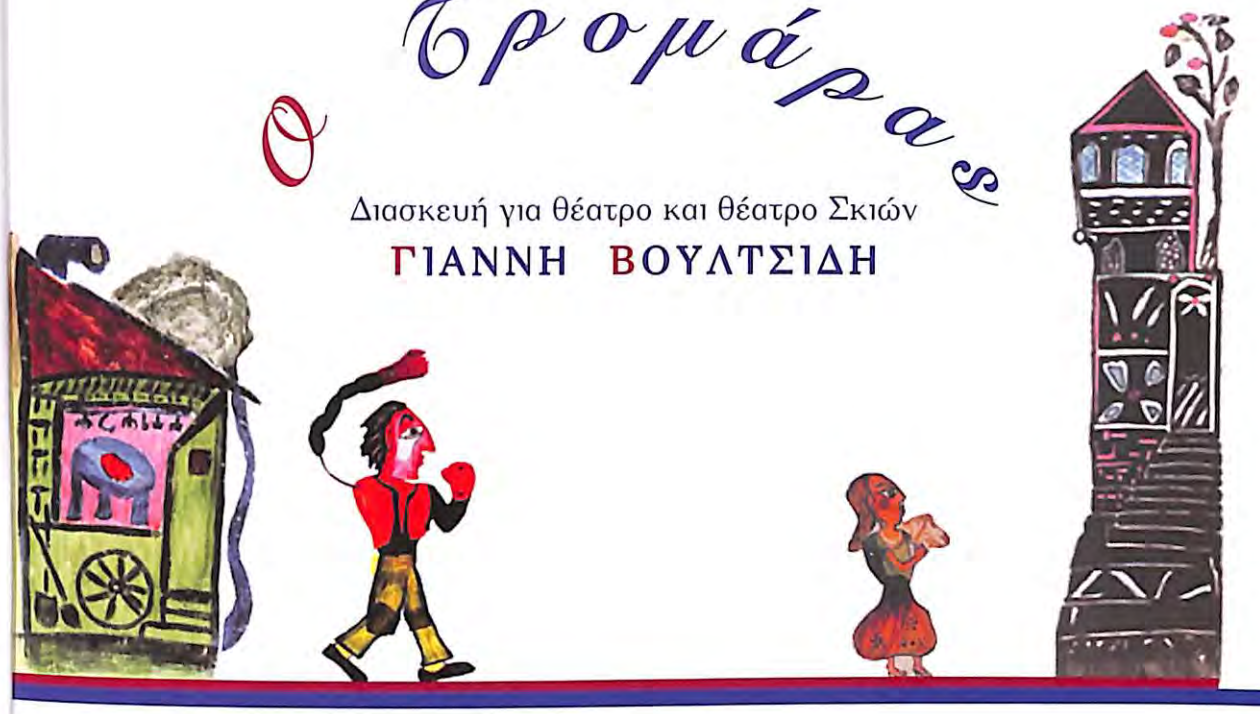

[Ο Τρομάρας στο σταυροδρόμι μιας πόλης τραγουδώντας]

Μικρό μικρό μ' ορφάνεψε
η αλύπητή μου μοίρα
μικρό μικρό της ξενιτιάς
το μονοπάτι πήρα
με χείλη πικραμένα.

Μα τώρα πια τα χόρτασα
της ξενιτιάς τα κάλλη
αν ήταν και παράδεισος
θα τ' αφήκα πάλι
βαρέθηκα τα ξένα.

[Ξαφνικά διακόπτει το τραγούδι έντρομος γιατί μια αράχνη έχει μπει στον κόρφο του, χώνει το χέρι του μέσα απ' την φανέλα προσπαθώντας να την πιάσει, την πιάνει και την πατάει με μίσος κάτω].

Σ' αυτό το βιβλίο θα βρείτε:

- Την θεατρική διασκευή του αφηγήματος «Ο Τρομάρας» του Γεωργίου Βιζυηνού. Υπάρχουν κι όλες οι φιγούρες του έργου, που μπορείτε να το ανεβάσετε και σε μορφή θεάτρου σκιών.
- Παράσταση Καραγκιόζη με τον Αλέξανδρο και τον κατηραμένο όφι. Υπάρχουν επίσης όλες οι φιγούρες για να παίξετε και οι ίδιοι Καραγκιόζη.
- Ένα αφήγημα για μάγους, δράκους και σταυροφόρους του Γιώργη Μισεμικέ και μια διασκευή θεατρική ενός τσιγγάνικου παραμυθιού «Ο Βασιλιάς που πέτρωσε», πρωτοδημοσιευμένο.

Είναι ένα βιβλίο για απόλαυση και δράση, μπορεί να βοηθήσει να στηθούνε διάφορα θεατρικά δρώμενα παντού.

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε
με την υποστήριξη
της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς
στα πλαίσια του Θεατρικού Εργαστηρίου Σκιών
του Εθνολογικού Μουσείου Θράκης

ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΓΙΑΝΝΑΚΙΔΟΥ

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς
www.neagenia.gr

ISBN:
978-960-87736-5-3